

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

18.10.2007

B6-0398/2007

PROJEKT REZOLUCJI

zamykającej debatę nad oświadczeniami Rady i Komisji

zgodnie z art. 103 ust. 2 Regulaminu

złożyli Philip Claeys, Frank Vanhecke, Koenraad Dillen

w imieniu grupy politycznej ITS

w sprawie stosunków Unii Europejskiej z Turcją

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie stosunków Unii Europejskiej z Turcją

Parlament Europejski,

- uwzględniając rezolucję z dnia 18 czerwca 1987 r. w sprawie politycznego rozwiązania kwestii armeńskiej,
- uwzględniając rezolucję z dnia 25 listopada 2000 r. w sprawie okresowego sprawozdania Komisji za rok 1999 na temat postępów Turcji na drodze do przystąpienia do UE,
- uwzględniając rezolucję z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie okresowego sprawozdania Komisji za rok 2003 na temat postępów Turcji na drodze do przystąpienia do UE,
- uwzględniając rezolucję z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie okresowego sprawozdania Komisji za rok 2004 i zalecenie w sprawie postępów Turcji na drodze do przystąpienia do UE,
- uwzględniając rezolucję z dnia 6 lipca 2005 r. w sprawie roli kobiet w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym Turcji,
- uwzględniając rezolucję z dnia 28 września 2005 r. w sprawie otwarcia negocjacji z Turcją,
- uwzględniając rezolucję z dnia 13 lutego 2006 r. w sprawie roli kobiet w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym Turcji,
- uwzględniając rezolucję z dnia 27 września 2006 r. w sprawie postępów Turcji na drodze do przystąpienia do UE,
- uwzględniając rezolucje w sprawie dokumentów Komisji dotyczących strategii rozszerzania UE,
- uwzględniając przyjęte w dniu 3 października 2005 r. ramy negocjacji z Turcją,
- uwzględniając decyzję Rady nr 2006/35/WE z dnia 23 stycznia 2006 r. w sprawie zasad, priorytetów i warunków określonych w partnerstwie na rzecz przystąpienia zawartym z Turcją,
- uwzględniając sprawozdanie z postępów Turcji za rok 2006 (SEC(2006)1390),
- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie strategii rozszerzenia i najważniejszych wyzwań (COM(2006)0649),
- uwzględniając orzeczenie wydane przez Sąd Kasacyjny Turcji w dniu 26 czerwca 2007 r.,
- uwzględniając rezolucję nr 106 Komisji Spraw Zagranicznych Amerykańskiej Izby

Reprezentantów z dnia 10 października 2007 r., która stwierdza ludobójstwo dokonane na ludności armeńskiej,

- uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że rozpoczęcie negocjacji z Turcją w dniu 3 października 2005 r. wyznaczyło początek długiego procesu o trudnej do przewidzenia dacie końcowej,
- B. mając na uwadze, Turcja podjęła prawne zobowiązania dotyczące przeprowadzenia reform gospodarczych, reform w zakresie demokracji i praw człowieka oraz stosunków dobrosąsiedzkich i stopniowego dostosowywania ustawodawstwa i polityk, mając jednak na uwadze, że przede wszystkim w dziedzinie poszanowania praw człowieka i stosunków dobrosąsiedzkich nie poczyniono żadnego widocznego postępu od chwili rozpoczęcia procesu negocjacyjnego oraz mając na uwadze, że tempo innych reform również znacznie się spowolniło od 2004 r.,
- C. mając na uwadze, że spełnienie wszystkich kryteriów kopenhaskich pozostaje podstawą przystąpienia kraju europejskiego do Unii Europejskiej oraz mając na uwadze, że zdolność Unii Europejskiej do przyjmowania nowych członków stanowi w tym kontekście kryterium kluczowe,
- D. mając na uwadze, że Turcja wciąż otwarcie i systematycznie łamie postanowienia umowy o stowarzyszeniu i protokołu dodatkowego,
 1. zauważa, że najnowsze wybory parlamentarne w Turcji przyniosły druzgocące zwycięstwo islamskiej partii AKP oraz że dodatkowo po raz pierwszy osoba, która otwarcie określa siebie jako muzułmanina, wyznaczona została na prezydenta; obawia się, że istnieje niebezpieczeństwo, iż przyspieszy to jeszcze bardziej proces islamizacji, zagrażając świeckiemu charakterowi Państwa Tureckiego;
 2. wzywa Turcję do poczynienia w końcu kluczowych postępów w dziedzinie praw człowieka i podstawowych swobód, szczególnie w zakresie wolności wyznania i ochrony mniejszości religijnych; oczekuje, że Komisja uczyni w końcu z tej kwestii priorytet oraz że wyciągnie odpowiednie konsekwencje prawne i polityczne z faktu nieprzestrzegania przyjętego kalendarza;
 3. jest szczególnie zaniepokojony wyjątkowo niskim odsetkiem kobiet obecnych na tureckim rynku pracy i ogromnym rozziwem między społeczno-gospodarczą sytuacją Turcji południowo-wschodniej i innych regionów; zauważa, że bardzo słaba pozycja gospodarcza i społeczna kobiet uwarunkowana jest w znacznym stopniu czynnikami kulturowymi i religijnymi;
 4. uważa, że bliska współpraca UE z Turcją w dziedzinie energii może przynieść wzajemne korzyści; zwraca uwagę Turcji na fakt, że projekty energetyczne na południowym Kaukazie, w które zaangażowany jest ten kraj, muszą być otwarte dla wszystkich krajów, z którymi UE utrzymuje stosunki, jako część unijnej polityki sąsiedztwa;
 5. uważa, że kluczowe znaczenie ma zapisanie w nowej tureckiej konstytucji pełnego poszanowania praw człowieka i wolności podstawowych, zapewnienia rozdziału władz

oraz demokratycznego i świeckiego charakteru Państwa Tureckiego; zaniepokojony jest w tym kontekście sprzeciwem rządzącej partii AKP wobec zapisania w konstytucji przepisu, który wyraźnie mówiłby, że zmiana religii na inną nie jest już przestępstwem, oraz wyraża zaniepokojenie decyzją podjętą przez rząd partii AKP o wykreśleniu z konstytucji tradycyjnego zakazu noszenia chust na głowie na tureckich uniwersytetach i innych uczelniach wyższych; zwraca uwagę, że w krajach Unii Europejskiej wolność wyznania stosowana jest bezwarunkowo, a praktyki religijne należą do sfery prywatnej i wykonywane są w jej ramach; obawia się, że zniesienie tego zakazu jest znaczącym krokiem ku dalszej islamizacji Turcji; zauważa w tym kontekście, że armia w dalszym ciągu przedstawia się jako strażnik świeckiego charakteru Państwa Tureckiego;

6. zauważa, że w dziedzinie ochrony praw człowieka i wolności podstawowych wciąż prawdą jest, że niewiele czyni się dla ochrony praw kobiet i wprowadzenia polityki zerowej tolerancji wobec stosowania tortur w Turcji, oraz zwraca w tym kontekście uwagę na sprawozdanie z lipca 2007 r. sporządzone przez organizację broniącą praw człowieka Amnesty International; wyraża także obawy dotyczące rezolucji przyjętej przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy w październiku 2007 r., w którym oskarża ono Turcję o uniemożliwianie dostępu do procedur prawnych przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka;
7. uważa za niemożliwe do zaakceptowania, iż dostęp zarówno do strony internetowej YouTube, jak i do portalu Wordpress.com został zablokowany po wydaniu orzeczenia sądowego oraz postrzega ten rodzaj cenzury jako rażące łamanie wolności wypowiedzi i wolności prasy;
8. uważa za nie do zaakceptowania, że wiele osób wciąż jest prześladowane za łamanie art. 301 kodeksu karnego i uważa, że kraj, w którym wolność wypowiedzi i wolność pracy nie jest w pełni gwarantowana, nie może być postrzegany jako państwo prawa; podkreśla, że obecna procedura przyjmowania konstytucji nie może stanowić przeszkody dla usunięcia art. 301 z kodeksu karnego, ani go opóźnić, jak sugerowały to już niektóre władze tureckie;
9. zauważa, że mniejszości religijne w islamskiej Turcji są w bardzo trudnej sytuacji; zauważa, że wspólnota prawosławna i katolicka wciąż nie mają osobowości prawnej, że kościoły nie mogą nabywać własności oraz że własność, jaką zajęto, wciąż nie została zwrócona; zauważa, że mniejszości religijne w Turcji padają ofiarą nie tylko dyskryminacji i wszelkiego rodzaju napastowania administracyjnego, lecz także rosnącej przemocy; uważa, że orzeczenie z dnia 26 czerwca 2007 r. wydane przez turecki Sąd Kasacyjny w sprawie patriarchy Konstantynopola obrazuje w jaki sposób traktowane są w Turcji mniejszości religijne; uważa za niemożliwy do zaakceptowania fakt, że kraj oficjalnie kandydujący do przystąpienia do UE łamie prawa i swobody mniejszości religijnych oraz wzywa Turcję do bezzwłocznego przyjęcia ustawy podstawowej, która położyłaby kres istniejącej niepewności prawnej oraz do przyjęcia jasnych przepisów, które w pełni gwarantowałyby wolność praktyk religijnych i pozwalałyby mniejszościom religijnym m. in. na nabywanie na własność nieruchomości i kształcenie duchownych; oczekuje, że przyznawanie w przyszłości pomocy finansowej Turcji uzależnione zostanie od ochrony dziedzictwa chrześcijańskiego;

10. surowo potępia morderstwo armeńskiego pisarza Hrant'a Dinka, morderstwo chrześcijańskiego księdza Andrei Santoro, morderstwo trzech chrześcijan w Malatayi oraz atak terrorystyczny w Ankarze i uważa, że ww. fakty symbolizują klimat nietolerancji wobec mniejszości religijnych; oczekuje, że władze tureckie będą chronić grupy i osoby należące do mniejszości religijnych oraz oczekuje, że rząd turecki położy kres wszystkim oficjalnym przejawom dyskryminacji wobec osób należących do mniejszości religijnych lub instytucji należących do mniejszości religijnych;
11. uważa za niemożliwe do zaakceptowania, że kobiety w Turcji wciąż padają ofiarami systematycznej przemocy i wszelkich przejawów dyskryminacji oraz zwraca uwagę na głęboko zakorzenione i tolerowane „prawo do popełniania tzw. zbrodni honorowych”; oczekuje, że Komisja uczyni zatem z tego proceduru kwestię priorytetową; zauważa także, że od chwili objęcia władzy przez partię AKP w 2002 r. coraz trudniej jest pracować kobietom w administracji publicznej; obawia się w tym kontekście, że decyzja podjęta przez rząd partii AKP o wykreśleniu z nowej konstytucji tradycyjnego zakazu noszenia chust na głowie na tureckich uniwersytetach i innych uczelniach wyższych ostatecznie doprowadzi także do wykreślenia zakazu noszenia chust na głowie w tureckiej administracji, co z kolei przyczyni się ogólnie do zwiększenia presji społecznej na kobiety w zakresie noszenia chusty na głowie;
12. oczekuje, że nowy rząd wypracuje trwałe rozwiązanie polityczne i pokojowe konfliktu turecko-kurdyjskiego oraz uważa, że poprawa sytuacji gospodarczej i społecznej w południowo-wschodniej Turcji ma w tym kontekście znaczenie pierwszorzędne;
13. potępia przemoc PKK i innych grup terrorystycznych działających na ziemi tureckiej, lecz z drugiej strony zwraca uwagę Turcji na fakt, że jakkolwiek jednostronna operacja wojskowa w północnym Iraku stanowiłaby pogwałcenie integralności terytorialnej i suwerenności Iraku, co jest niemożliwe do zaakceptowania przez UE;
14. ubolewa nad faktem, że Turcja wciąż utrzymuje embargo gospodarcze, zamyka granice i stosuje groźby wobec krajów sąsiadujących lub przeprowadza operacje wojskowe, które powodują wzrost napięcia w stosunkach z nimi; wzywa Turcję do oficjalnego uznania ludobójstwa ludności armeńskiej oraz do złożenia przeprosin Armenii i narodowi armeńskiemu; podkreśla, że tylko tego rodzaju przyznanie się jest poważnym krokiem mogącym zapoczątkować proces pojednania Turcji z Armenią; ubolewa w tym kontekście nad odpowiedzią, jakiej udzielili prezydent Turcji, premier, minister spraw zagranicznych i głównodowodzący armią na rezolucję przyjętą przez Komisję Spraw Zagranicznych Izby Reprezentantów USA w dniu 10 października 2007 r. uznającą ludobójstwo ludności armeńskiej, oraz potępia polityczną presję ze strony Turcji, jaka poprzedziła przyjęcie tej rezolucji;
15. ubolewa nad faktem, że Turcja wciąż uniemożliwia konkretne postępy w wysiłkach na rzecz doprowadzenia do wszechstronnego rozwiązania kwestii cypryjskiej; uważa, że zajmowanie północnego Cypru przez wojska tureckie stanowi pogwałcenie międzynarodowego prawa publicznego; wzywa zatem Turcję do rozpoczęcia natychmiastowego wycofywania wojsk tureckich z północnego Cypru;
16. uważa, że ustanowienie instrumentu dostarczającego wsparcie finansowego na rzecz rozwoju gospodarczego tureckiej ludności na Cyprze stanowi pogwałcenie rezolucji 541

(1983) i 550 (1984) Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz zwraca uwagę Komisji na fakt, że zakaz nabywania terytoriów w drodze napaści jest częścią zasady *jus cogens*, która nie podlega jakimkolwiek odstępstwom;

17. uważa za niemożliwe do zaakceptowania, że Turcja wciąż otwarcie i systematycznie łamie własne zobowiązania wynikające z umowy o stowarzyszeniu i protokołu dodatkowego,
18. z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie wydane w dniu 17 kwietnia 2007 r. przez tureckiego ministra spraw zagranicznych, w którym stwierdził on, że reformy zostaną przeprowadzone bez względu na to czy Turcja przystąpi czy nie pewnego dnia do UE; uważa w tym kontekście, że reformy gospodarcze, instytucjonalne i legislacyjne są konieczne dla rozwoju Turcji w kierunku demokratycznego i dobrze prosperującego państwa, z którym UE i jej państwa członkowskie utrzymują szczególnego rodzaju stosunki; opowiada się za szczególnym partnerstwem UE z Turcją;
19. uważa, że głosowanie przeciwko konstytucji europejskiej w referendach, jakie odbyły się we Francji i w Holandii, było w dużej mierze podyktowane sprzeciwem wobec przystąpienia Turcji do UE, co potwierdziło się zarówno przed, jak i po głosowaniu w sondażach opinii publicznej przeprowadzonych w różnych państwach członkowskich UE; wskazuje na ogromny rozdziew, jaki istnieje w tej kwestii pomiędzy europejskimi rządami i instytucjami z jednej strony, a narodami Europy z drugiej; opowiada się za przeprowadzeniem we wszystkich państwach członkowskich UE referendum w sprawie przystąpienia Turcji do UE
20. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentowi Turcji.